

במחלוקת בין לשונות האם הוא נחשב כתדיר. יש אומרים, שאם הקרבנות שוים בחשיבותם – הכל מודים שיש עדיפות למצוי (מכתם לדוד; חמדת דניאל).

את התדיר וכעת שניהם עומדים להיזרק (מסקנת הגמ' ופסק הרמב"ם).

קרבן המצוי יותר מחברו, בפער ניכר ביניהם – דינו שנוי

מערכה רכב. דיני קדימה בהקרבת חטאת ועולה (פט-א, צ-א)

שיטת מהר"י קורקוס: כל מעשי החטאת קודמים לעולה מהר"י קורקוס (הל' תמידין ומוספין טו, סובר, שכאשר יש לפנינו חטאת ועולה – יש לעשות את כל מעשי החטאת, ורק לאחר מכן לעבור לעולה, משום שאין מעבירין על המצוות². הדין ברישא, לפיו אברי העולה קודמים לאימורי חטאת, נאמר רק במקרה מיוחד בו הזדמנו שתי ההקטרות כאחת. כדעה זו כותבים גם הכסף משנה והתוספות יום טוב ורבים מהאחרונים.

הריק"ו מדייק כך מדברי רש"י, הכותב: "דם חטאת קודם לדם עולה – אם שניהן שחוטין ועומדין לזרוק. אברי עולה קודמין... אם נזרקו דמי שניהן". מדבריו מתברר שקדימת אברי העולה נאמרה רק במקרה מסוים, ויש כאן למעשה שלוש הלכות: א. כשיש לפנינו חטאת ועולה חיים – החטאת בכללה קודמת. ב. אם מסיבה כלשהי נשחטו שתייהן, ולפנינו שני מיני דמים – החטאת קודמת. ג. אם נזרקו הדמים וכעת לפנינו שתי הקטרות – העולה קודמת.

מדברי רש"י אודות המקרה השלישי משתמע, שאם נשחטו שתייהן וטרם נזרק דמן – לכתחילה יש להקדים את החטאת גם בהקטרתה, ורק בדיעבד, אם נזרקו דמי שתייהן לפני הקטרת החטאת, יש להקדים את הקטרת העולה. ברם, מדברי הריק"ו שם נראה, שאם שני הקרבנות נשחטו, יש לעשות כסדר האמור ברישא: דם החטאת, דם העולה, אבריה ואימורי החטאת. אפשר שטעמו, שלא מסתבר למרס בדם העולה עד סיום הכנת אימורי החטאת והקטרתם, ולכן יש לזרוק את דם העולה מיד לאחר דם החטאת, וממילא גם להקטיר את אבריה (וראה להלן מקור לכך בגמ').

יש שפירשו את דברי רש"י אחרת: האוקימתא "כששניהם שחוטין" לא באה לומר שכאשר שניהם חיים החטאת בכללה קודמת לעולה בכללה, אלא שאם טעה והקדים את שחיתת העולה ועדיין לא שחט את החטאת – יש להקדים את מעשי העולה לזריקת דם החטאת (שפת אמת). כמו כן, האוקימתא "כשנזרקו דמי שניהן" לא באה לומר שרק במקרה זה אברי העולה קודמים, אלא לאפוקי

המשנה דנה על הכלל "כל המקודש מחברו קודם את חברו", כיצד הוא מיושם בחטאת ועולה. בעניין זה מבחינה המשנה בין זריקת הדם לבין ההקטרה: בזריקה – החטאת קודמת לעולה, מפני שזריקת הדם מכפרת, וכפרת החטאת חשובה יותר, ואילו בהקטרה – איברי העולה קודמים לאימורי החטאת, מפני שהעולה כליל לאישים. המפרשים דנים בשאלה כיצד מתקיים דין זה הלכה למעשה, והאם הוא מעכב.

האפשרויות להבנת המשנה

מן הרישא של המשנה: "דם החטאת קודם לדם עולה... אברי עולה קודמים לאימורי חטאת" ניתן להבין, שכאשר חטאת ועולה באים לפנינו סדר הדברים הוא זה: יש לזרוק תחילה את דם החטאת, אחר כך להפסיק בעבודת החטאת, לעשות את כל מעשי העולה, דמה ואבריה, ולבסוף לחזור אל החטאת ולהקטיר את אימוריה.

ברם, בסיפא של המשנה נאמר (לגרסת השטמ"ק אות ח, וכן משמע בתוס' צ,א ד"ה חטאת): "חטאת בהמה קודמת לעולת בהמה. חטאת העוף קודמת לעולת העוף". כמו כן נאמר בבביתא (צ,א): "זה בנה אב לכל חטאות, שיקדמו לעולות הבאות עמהן: בין חטאת העוף לעולת העוף, בין חטאת בהמה לעולת בהמה, ואפילו חטאת העוף לעולת בהמה". מלשון זו משתמע שהחטאת בכללה עם כל מעשיה קודמת לעולה בכללה (הראיה אינה מחטאת העוף, שאין בה הקטרה כלל, אלא מחטאת בהמה).

בפרשיות התורה יש ראיות לכאן ולכאן: בקרבנות שבעת ימי המילואים (שמות כט; ויקרא ח) נעשתה הקרבת החטאת תחילה בשלמות (כולל שריפת בשרה מחוץ למחנה!), ורק לאחר מכן החלה עבודת העולה. כך גם בתיאור עבודת היום השמיני למילואים (ויקרא ט). לעומת זאת, בפרשת עבודת יום הכיפורים (ויקרא טז) הסדר הוא: מתן דם החטאות, עשיית העולה, ולאחר מכן הקטרת חלבי החטאות¹.

2. בטהרת הקודש כאן כתב טעם נוסף לדעתו, שאימורי החטאת הם חלק מן הכפרה, וגם עליהם יש לומר: "ריצה פרקליט – נכנס דורון אחריו". אך יש לשאול, מדוע אם כבר נזרקו שני הדמים אברי העולה קודמים לאימורי החטאת? והגמ' (פט,ב) אומרת על אימורי החטאת "דקאתי מכח מכפר", ולא שיש בהם כפרה!

1. הנצי"ב בויקרא ט, ויג מסביר טעמו של דבר: הסדר הנכון הוא כעבודת יום הכיפורים, אבל במילואים האש ירדה משמיים רק לאחר העלאת כל האימורים והאברים, וכך הקטרת העולה, שאבריה היו מעל לאימורי החטאת, קדמה לחטאת. על פי שיטת בעל קרן אורה להלן אין סתירה בין הדברים, ובדרך כלל ניתן לעשות כך או כך, על פי רצון הכהן.

למה באה לפני עולה? [משל] לפרקליט שנכנס לרצות, ריצה פרקליט – נכנס דורון אחריו" (שפת אמת).

ב. דעה הפוכה: בחטאת ועולה שאינן קשורות זו לזו – יש להשלים את החטאת לפני העולה, ואילו בחטאת ועולה הבאות יחדו – יש להקדים את דם העולה ואבריה לאימורי החטאת (נצי"ב ויקרא ט, עיין מהדו' וולוז'ין ושו"ת משיב דבר ח"ב סי' צא; אור שמח הל' תמידין ומוספין שם). טעמו של דבר, שקרבנותיהם של שני אנשים הם שתי מצוות, ואין להעביר על המצוות ולהפסיק באמצע מצוה אחת לטובת חברתה, ובשעת הקרבת החטאת עדיין לא נוצר חיוב להקריב את העולה; אבל חטאת ועולה הבאות יחדו הן מצוה אחת, ובשעת הקרבת החטאת כבר קיים ועומד החיוב להקריב את העולה, ולכן אין בהפסקה זו משום העברה על המצוות.

ג. בקרן אורה (צ,א) סובר שהדבר תלוי ברצון הכהן. העוסק בחטאת רשאי להמשיך בעשייתה עד תום, ורק אם הפסיק בעשיית החטאת כדי לשחוט את העולה (כגון מחשש שיעבור זמן ההקרבה, בעוד ההקטרה כשרה כל הלילה) – נוצר החיוב להקדים את הקטרת איברי העולה.

ביאור הגמרא לפי השיטות השונות

א. הגמ' (פט,ב) לומדת את קדימת החטאת בדם ואת קדימת העולה בהקטרה מהפסוקים אודות חינוך הלויים (במדבר ח), בהם נאמר, מצד אחד: "ופר שני בן בקר תקח לחטאת", ומאידך "ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה", ומכאן שיש צד קדימה בחטאת, והיינו בדם, וצד קדימה בעולה, והיינו בהקטרה. מכאן הקשה בעל צאן קדשים על סברת הריק"ו, שהרי מהגמ' יוצא שבחינוך הלויים הסדר היה: דם חטאת, דם עולה, אברי עולה, ואימורי חטאת! יש שהשיבו, שאין כוונת הגמ' שכך היה בפועל בחינוך הלויים, אלא שממש למדנו שיש צד קדימה בכל אחד, במקרה הראוי לכך, ובפועל בטהרת הלויים החטאת קדמה לגמרי לעולה (קרן אורה; חזו"א מנחות סי' לג,ב)³.

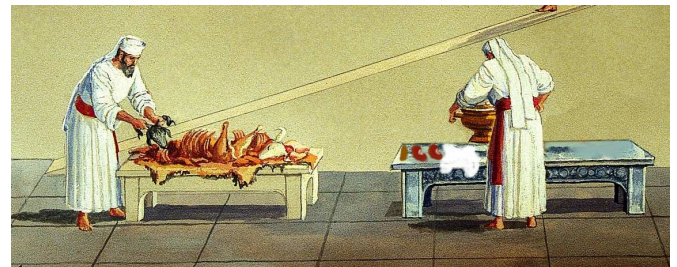
ב. הגמ' מקשה, מדוע כל מתנות דם החטאת קודמות לדם העולה: "ואמאי, מתנה קמייתא דמכפרא – תיקדום, והנך לא! אמר רבינא: הכא בחטאת הלויים עסקינן, ואף על גב דכי עולה דמי [שלא באה על חטא] – קאמר רחמנא היא תיקדום. במערבא אמרי: הואיל והתחיל במתנות – גומר". מן הקושיה עולה, שניתן להפסיק באמצע דם החטאת ולעבור לדם העולה, וגם רבינא אינו שולל זאת עקרונית. אמנם תירוצם של בני מערבא קובע שאין להפסיק באמצע העבודה, אך משמע שהדברים אמורים רק על הפסקה באמצע המתנות, ואילו ההקטרה היא עבודה נפרדת, ואין מניעה להפסיק ביניהן (צאן קדשים)! לדעת הריק"ו צריך

ממקרה שלפנינו דם חטאת ואיברי עולה, שעליו הגמ' להלן מסופקת (צאן קדשים).

שיטת הראב"ד: יש להפסיק בעשיית החטאת לצורך דם העולה

הראב"ד בפירושו לתורת כהנים (מצורע פרשתא ג,יד) כותב: "שאינו גומר מעשה החטאת עד שיגמר מעשה עולה... הדורון הגדול יכנס ראשון אחר הריצוי מיד, ומאי ניהו? אברי עולה". פירושו: כשיש לפנינו חטאת ועולה, יש להפסיק אחרי דם החטאת ולהקריב את כל העולה. טעמו של דבר, שאימורי החטאת אינם חלק מן הריצוי, אלא דורון בלבד, ואברי העולה הם הדורון הגדול יותר, ולכן יש להביאו מיד לאחר הריצוי.

כדעה זו משתמע מתוס' (צ,א ד"ה חטאת), המקשים על הפיסקה "חטאת בהמה קודמת לעולת בהמה", מה מתחדש בה לעומת הרישא "דם חטאת קודם לדם עולה"? נראה מדבריהם שפיסקה זו אינה מחדשת דין נוסף, שכלל החטאת קודמת לכלל העולה (צאן קדשים). כמו כן משמע מדבריהם (צ,ב ד"ה מאי), שקדימת אברי העולה לאימורי החטאת זהו הדין הרגיל, ולא רק במקרה מסוים (טהרת הקדש; נמוקי חיים).

הקטרת איברי העולה קודמת להקטרת חלבי החטאת (בשולחן הימני – חלב וכליות). המפרשים חלוקים בשאלה האם דין זה נאמר רק כאשר לפנינו עולה שכבר נשחטה, או שיש להפסיק בהקרת החטאת בין זריקת הדם לבין ההקטרה כדי להקדים את אברי העולה לאימורי החטאת.

שיטות ביניים

כמה אחרונים הציעו חילוקים שונים, אימתי יש להשלים את כל מעשי החטאת לפני העולה ואימתי דם העולה קודם לאימורי החטאת:

א. בחטאת ועולה של שני אנשים, שאין קשר בין שני הקרבנות, יש ללכת על פי הפעולה החשובה יותר, ולכן אחרי דם החטאת יבוא דם העולה ואבריה. לעומת זאת, בחטאת ועולה הבאות כקרבן אחד, כגון בחטאת המצורע, יש להקדים את כל החטאת לכל העולה, כדי שהכפרה תושלם לפני הבאת הדורון. זאת, בהתאם לסברה הכללית בקדימת חטאת לעולה, המבוארת בגמ' לעיל ז,ב: "חטאת

3. יש אומרים שבחינוך הלויים היה טעם מיוחד לשינוי הסדר הרגיל, ראה טהרת הקודש ו'שאלת הכהנים תורה'.

שיביא את התדיר והמקודש. משמע, אפוא, שגם הדין במשנה שחטאת קודמת לעולה אינו מעכב. גם בגמ' משתמע כך, שכן הביאה כמה דרשות לדין זה והסבירה את הצורך בכולן, ולא אמרה שאחת מהן מלמדת לעכב. ראייה נוספת לדבר מן המשנה בקינים (פ"ב מ"ה): "האשה שהביאה חטאת ומתה – יביאו היורשין עולתה; עולתה ומתה – לא יביאו היורשין חטאתה", משום שזוהי חטאת שמתו בעליה. מכאן יש ללמוד שבדרך כלל קדימת החטאת אינה מעכבת, ואם הקדים את העולה – יביא את החטאת אחריה ללא צורך בעולה נוספת. עוד נאמר בספרא (תזריע פרק ד, ג), שיוולדת שהביאה עולתה תחילה – תביא חטאתה מאותו סוג עוף שהביאה את עולתה, ומכאן שיצאה ידי עולתה.

לעומת כל האמור עומדת סוגיה בפסחים (נט, א-ב), ממנה משתמע שהסדר מעכב. הגמ' דנה על האפשרות להביא את עולתו של מחוסר כיפורים לפני חטאתו: "וכי תימא בשקרבה עולתו [לפני החטאת]... והתניא... זה בנה אב לכל חטאות שיהו קודמות לכל עולות הבאות עמהן!... אמר רבא: שאני עולת מצורע, דרחמנא אמר: 'והעלה הכהן את העולה', שהעלה כבר". דברי רבא מוקשים, שכן מפורש בתורה: "ועשה הכהן את החטאת... ואחר ישחט את העולה. והעלה הכהן את העולה..." (ויקרא יד, ט-כ). לפיכך פירשו הראשונים שכוונת רבא כך: לכתחילה יש להקדים את החטאת, כמפורש בתורה, והפסוק "והעלה" מלמד שהסדר אינו מעכב (רש"י ד"ה והעלה, תוס' ד"ה דכתיב, ורבנו חננאל). ומדבריו "שאני עולת מצורע" מתבאר שבדרך כלל קדימת החטאת מעכבת, כלשון רבנו חננאל שם: "כל החטאות קודמות לעולות הבאות עמהן, זולתי עולת מצורע שאם הקדים העולה לחטאת – כיפר".

תוס' (זבחים ה, א ד"ה עולתה, ומקבילות בפסחים שם ובקידושין יג, א) נוקטים שהסדר אינו מעכב, וטרחו ליישב את הסוגיה בפסחים: רבנו חיים מסביר את כוונת הגמ', שבקרבנות המצורע בלבד היתה הוה-אמינא שהסדר יעכב, מכיוון שנאמר בהם "זאת תהיה תורת המצורע" (ויקרא יד, ב, ועיין מנחות ה, א), ולכן צריך פסוק ללמד שקדימת העולה אינה מעכבת, אבל בשאר הקרבנות אין כל צורך בכך. תירוץ אחר של רבנו ברוך: בכל חטאת ועולה יש הוה-אמינא שהסדר יעכב, משום שהעולה לפני החטאת היא "מחוסר זמן"⁵, והפסוק במצורע מגלה על כל חטאת ועולה שסדרן אינו מעכב. הריטב"א (קידושין שם), לעומת זאת, העדיף

לומר, ש"גומר" את כל עבודת החטאת, או שמדובר כאן במקרה ששני הקרבנות נשחטו, ובזה מודה הריק"ו שלאחר דם החטאת יזרוק מיד את דם העולה, כאמור.

טהרת הלויים וקידושם. המקור לדיני הקדימה בחטאת ועולה, לפיהם דם החטאת קודם לדם העולה ואילו אברי העולה קודמים לאימורי החטאת, הם פסוקי התורה לגבי חינוך הלויים לעבודתם. לשם כך הלויים נזקקו להזאת מי חטאת (ובהם אפר פרה אדומה), גילוח כל גופם בתער, והבאת שני פרים, לחטאת ולעולה. יש אומרים שקרבנות אלו היו כעין קרבן על שגגת הוראה בעבודה זרה, שהוא פר לעולה ושעיר לחטאת (רש"י במדבר ח, ח). עם זאת, דווקא בקרבנות על עבודה זרה מצינו שהעולה קודמת לחטאת, עיין מערכה רכב.

ג. הגמרא מעלה שני ספקות בקדימת חטאת לעולה: "דם חטאת ואברי עולה איזה מהן קודם?", ו"דם עולה ואימורי חטאת איזה מהן קודם?", ואינה פושטת אותם. אם כוונת המשנה כדעת הראב"ד, שסדר הפעולות הוא: דם חטאת, דם עולה, אברי עולה, אימורי חטאת, לא מובן מדוע הגמ' מתלבטת; הרי עולה במפורש מן המשנה, שדם חטאת קודם לאברי עולה, ודם עולה קודם לאימורי חטאת ('שאלת הכהנים תורה')! יש ליישב, שסדר הפעולות האמור במשנה נובע מקדימת דם החטאת לדם העולה, ומקדימת אברי העולה לאימורי החטאת, ואי אפשר להקריב את אברי העולה לפני מתן דמה, ואין ממנו ראייה לעדיפות העקרונית של דם חטאת על פני אברי עולה, או לעדיפות דם עולה על אימורי חטאת⁴.

האם קדימת החטאת מעכבת

מפשטות המשנה נראה שכל סדרי הקדימה האמורים בה אינם מעכבים, וכן מוכח בגמ' (צא, א) בדיון על מי שהקדים את שאינו תדיר ואינו מקודש, האם צריך למרס בדמו עד

העולה מול אימורי החטאת. המקרה של דם עולה בלבד מול אימורי חטאת לכאורה אינו אפשרי, שכן אם אבד בשר העולה – "אם אין בשר אין דם" (להלן קד, א), אבל יתכן שבשר העולה קיים, ויש קושי להקטירו כרגע, כגון שהדחתו אורכת זמן רב, ולכן מתעלמים ממנו.

5. הדבר תלוי בשאלה האם יש מחוסר זמן לבו ביום, עיין במנחות ה"א. כמו כן יש אומרים שבעולת מחוסרי כיפורים לא שייך מחוסר זמן כלל, מפני שניתן להביאה בכל עת כנדבה, עיין רמב"ם הל' מעשה הקרבנות יח, ט ובשפת אמת לעיל ה, א ובהערות חתנו שם, ועיין מערכה רצז הערה 1.

4. יש להבהיר את הדברים: קדימת דם חטאת לאברי עולה במשנה אינה מוכיחה שדם חטאת עדיף מהם, אלא שדם חטאת עדיף מדם עולה, ויתכן שעדיפות זו היא הגורמת להקדימו גם לאברי העולה, ומעלת אברי העולה אינה מספיקה כדי שנקדים גם את דמה עבורם. כמו כן, קדימת דם עולה לאימורי חטאת במשנה אינה מוכיחה שהוא עדיף מהם, אלא שאברי העולה עדיפים מהם, ואולי רק מחמת מעלת אברי העולה הוקדם גם דמה עבורם. אמנם אלו שתי סברות הפכיות, בשאלה האם דבר מקודש גורר את הקדמת הפחות מקודש, או הדבר הפחות מקודש גורר את איחור המקודש, אך זהו עצמו ספקה של הגמרא. לכן הגמ' מתלבטת מה יהיה הדין אם נבודד את השיקולים הללו, ונעמיד רק את דם החטאת מול אברי העולה, או את דם

וחטאת אחרת, ומשמע שבוז שפוט הדבר שפר העולה של ציבור קודם לחטאת יחיד.

לאיך גיסא הביא הקרן אורה ירושלמי מפורש (הוריות פ"ג ה"ד) שדן בשאלה זו: "היה שם פר עבודה זרה ושעיר הבא עמו וחטאת אחרת", ואומר שראוי שהחטאת האחרת תקדם לפר העולה של עבודה זרה, ומכאן שאין חילוק בין ציבור ליחיד.

סיכום

נאמר במשנה שדם החטאת קודם לדם העולה, ואילו איברי העולה קודמים לאימורי החטאת. נחלקו המפרשים כיצד נעשה הדבר בפועל: יש אומרים שבדרך כלל מקריבים תחילה את החטאת בשלמותה, כולל ההקטרה, ורק לאחר מכן נעשית העולה. רק במקרה מיוחד, ששחט את שני הקרבנות וכעת הם עומדים לפנינו להקטרה, נאמר הדין שהקטרת העולה קודמת (ר"י קורקוס ועוד אחרונים). ויש אומרים שהמקריב את החטאת צריך להפסיק בעשייתה אחרי מתן הדם ולעבור להקרבת העולה, ורק לאחר מכן לחזור לחטאת (ראב"ד). יש שחילקו באופנים שונים, בין חטאת ועולה הקשורות זו לזו לבין חטאת ועולה שאין קשר ביניהן (שפת אמת ונצי"ב, בסברות הפוכות), ויש אומרים שאחרי זריקת דם החטאת רשאי הכהן לעשות כרצונו, להמשיך בה או לעבור לעולה (קרן אורה).

לדעת רוב הראשונים קדימת החטאת לעולה אינה מעכבת, וכמה ראיות לדבר, אך לדעת הריטב"א הדבר מעכב, פרט למצורע, וכן משמע ברבנו חננאל. גם לדעה שאינה מעכבת, הקדמת החטאת חשובה יותר מהקדמת תדיר לשאינו תדיר, בפרטים שונים (קרן אורה ושפת אמת). בירושלמי נאמר שאפילו חטאת יחיד קודמת לעולת ציבור, ויש שפקקו בדבר על פי הבבלי (שאלת הכהנים תורה).

על קדימת חטאת העוף לעולת בהמה, והשאלה האם הדבר נאמר אפילו בחטאת ועולה שאינן קשורות זו לזו, ראה להלן מערכה רכג.

לתרץ שהמשנה בקינים הנ"ל "הביאה עולתה ומתה" מתכוונת להפרשת הקרבן גרידא ללא הקרבתו, ומשמע שלדעתו הסדר מעכב (משנה למלך הל' תמידין ומוספין טו), וכך תירץ גם הראב"ד בפירושו לקינים, הובא ברמב"ן שם. במאירי (פסחים נט,א) כתב: "ואין הלכה כדברי האומר 'זהעלה את העולה' שהעלה כבר", ונראה שפירש שכוונת רבא שלכתחילה זהו הסדר (או על כל פנים שבמצורע לא הקפידה התורה כלל מה יהיה הסדר), ודחה את דבריו מכח הפסוק המפורש "ואחר ישחט את העולה"⁶.

חשיבות קדימת החטאת

גם לדעה שסדר הקדימה אינו מעכב, כתבו אחרונים שעל כל פנים יש בקדימת החטאת חשיבות מיוחדת, יותר מאשר קדימת תדיר לשאינו תדיר, מאחר שהיא נלמדת מפסוק מיוחד⁷. לפיכך, יש להקדים את החטאת לפני העולה הבאה עמה (כגון בקרבנות מחוסרי כפרה), אפילו אם העולה כבר הובאה למקדש והחטאת עדיין לא (קרן אורה פט,ב).

בשפת אמת (פט,א) חידש עוד, שאם עבר והקדים לשחוט את העולה וטרם זרק את דמה – ימסך בדמה עד זריקת דם החטאת וישוב לזרוק את דם העולה, בניגוד לשאר דיני הקדימה, בהם הסיקה הגמ' (צא,א, עיין במערכה הקודמת) שאין צורך למסך.

בחטאת יחיד ועולת ציבור

בשאלת הכהנים תורה' (לקמן קיא,א) נקט שעולת ציבור קודמת לחטאת יחיד, ולמד זאת מהגמ' בהוריות (יג,א) האומרת ששעיר החטאת הבא על עבודה זרה קודם לשעיר נשיא, מפני שזה של ציבור וזה של יחיד. הרי שעיר עבודה זרה בא רק אחרי פר עולה הבא עמו (כמבואר בבביתא כאן צ,ב), ובפשטות משמע שגם פר העולה הוקדם לפני שעיר הנשיא, ומכאן שעולת ציבור קודמת לחטאת יחיד⁸. בקרן אורה (צ,ב) דקדק כך גם מהגמ' ששואלת על חטאת העוף ועולת בהמה ומעשר, איזה מהם קודם, ואינה שואלת כיוצא בזה על פר עולה של עבודה זרה ושעיר החטאת שעמו

מערכה רכג. ספקות בדיני קדימה בדם ואימורים (פט,ב)

העולה קודם לאימורי החטאת, מפני שהעולה כליל לאישים. הסוגיה דנה בשאלות שונות שעולות מכך.

במשנה נאמר שבזריקת הדם החטאת קודמת לעולה, מפני כפרתה המיוחדת, ואילו בהקטרה בשר

7. ראה גם רש"י צ,ב ד"ה מין זבח ולהלן מערכה רכג, ולעיל מערכה רכ הערה 1.

8. על פי זה הסביר את סדר קרבנות הנשיאים, ראה להלן מערכה רצב הערה 15.

6. סוגיה אחרת ממנה משתמע שהסדר מעכב היא בזבחים (פא,ב): "כשם שמצוה להקדים עליונים לתחתונים" וכו', ומשמע שם שקדימה זו היא עילה לשפוך את דם החטאת והעולה שנתערבו, ועיין מערכה קפח הערה 4.